

TOPLOTA 2000/01

2. kolokvij

5. 1. 2001

1. Kritično jakost magnetnega polja za prehod iz superprevodnega v normalno stanje v niobiju opisuje zveza $H_c(T) = H_0(1 - T^2/T_c^2)$, kjer sta $H_0 = 1.58 \times 10^5$ A/m in $T_c = 9.26$ K. V odsotnosti magnetnega polja desetgramskeemu vzorcu niobia, ki je imel v začetku temperaturo 7 K in bil v superprevodnem stanju, dovajamo toploto tako dolgo, da se segreje na 11 K. Če enak poskus izvedemo v magnetnem polju jakosti H_1 , je potrebno dovesti za 10^{-3} J manj toplote kot v primeru brez polja. Določi H_1 ! Gostota niobia je 8570 kg/m³.
2. Pri nematskih tekočih kristalih opazimo pod temperaturo T_c urejeno nematsko fazo, nad njo pa neurejeno izotropno fazo. Pripadajoči parameter urejenosti S je v izotropni fazi enak 0, v nematski pa je od 0 različen. Prehod med fazama je nezvezen.

Gostoto proste entalpije nehomogenega nematskega tekočega kristala opisuje izraz

$$g(T, S, \nabla S) = g_0(T) + \frac{1}{2}a(T - T^*)S^2 - \frac{1}{3}BS^3 + \frac{1}{4}CS^4 + \frac{3}{4}L_1(\nabla S)^2,$$

kjer pomeni $g_0(T)$ gostoto proste entalpije izotropne faze; a , B , C in L_1 so snovne konstante, T^* pa temperatura, do katere še lahko podhladimo izotropno fazo. Izračunaj temperaturo faznega prehoda med nematsko in izotropno fazo v homogenem vzorcu (T_c)! Kolikšna je pri tej temperaturi korelacijska dolžina ureditve v izotropni fazi? Računaj z $a = 0.13 \times 10^6$ J/m³K, $B = 1.8 \times 10^6$ J/m³, $C = 4.1 \times 10^6$ J/m³, $L_1 = 1.1 \times 10^{-11}$ J/m in $T^* = 307$ K!

Namig: Pri računanju korelacijske dolžine obravnavaj ureditev v bližini urejujoče stene, ki predpisuje določeno (majhno) vrednost parametra urejenosti. Pri tem lahko v gostoti proste entalpije člena s S^3 in S^4 zanemariš!